

ΕΡΓΑΣΙΕΣ 5^{ου} ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1^η Ομάδα: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

1. Η επιβολή στην αγορά ενός αγαθού μιας τιμής που είναι μικρότερη της τιμής ισορροπίας θα προκαλέσει:

- α) Πλεόνασμα
- β) Έλλειμμα
- γ) Νέα ισορροπία σε άλλο σημείο εξίσωσης προσφοράς και ζήτησης
- δ) Τίποτα από τα παραπάνω

2. Η αύξηση της ζήτησης χωρίς ταυτόχρονη μεταβολή της προσφοράς (όταν αυτή δεν είναι πλήρως ανελαστική) οδηγεί σε:

- α) Αύξηση της τιμής και αύξηση της ποσότητας
- β) Αύξηση της τιμής και μείωση της ποσότητας
- γ) Μείωση της τιμής και μείωση της ποσότητας
- δ) Αύξηση της τιμής ενώ παραμένει αμετάβλητη η ποσότητα

3. Η επιβολή "ανώτατης τιμής" είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει σε:

- α) Πλεόνασμα στην αγορά
- β) Έλλειμμα στην αγορά
- γ) "Καπέλο" στην τιμή
- δ) Απαντήσεις β και γ

4. Μια πολύ πιθανή αιτία δημιουργίας πλεονάσματος στην αγορά ενός αγαθού είναι:

- α) Η επιβολή "ανώτατης τιμής" από την Κυβέρνηση
- β) Η επιβολή "κατώτατης τιμής" από την Κυβέρνηση
- γ) Η υπερβάλλουσα ζήτηση
- δ) Τίποτα από τα παραπάνω

5. Η αύξηση της ζήτησης και η ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς στην αγορά ενός αγαθού:

- α) Είναι δυνατό να μη μεταβάλλει την ποσότητα ισορροπίας
- β) Είναι δυνατό να μη μεταβάλλει την τιμή ισορροπίας
- γ) Είναι δυνατό να μη μεταβάλλει ούτε την ποσότητα, ούτε την τιμή ισορροπίας
- δ) Θα μεταβάλλει οπωσδήποτε τόσο την τιμή όσο και την ποσότητα ισορροπίας

6. Η επιβολή "κατώτατων τιμών" συνηθίζεται:

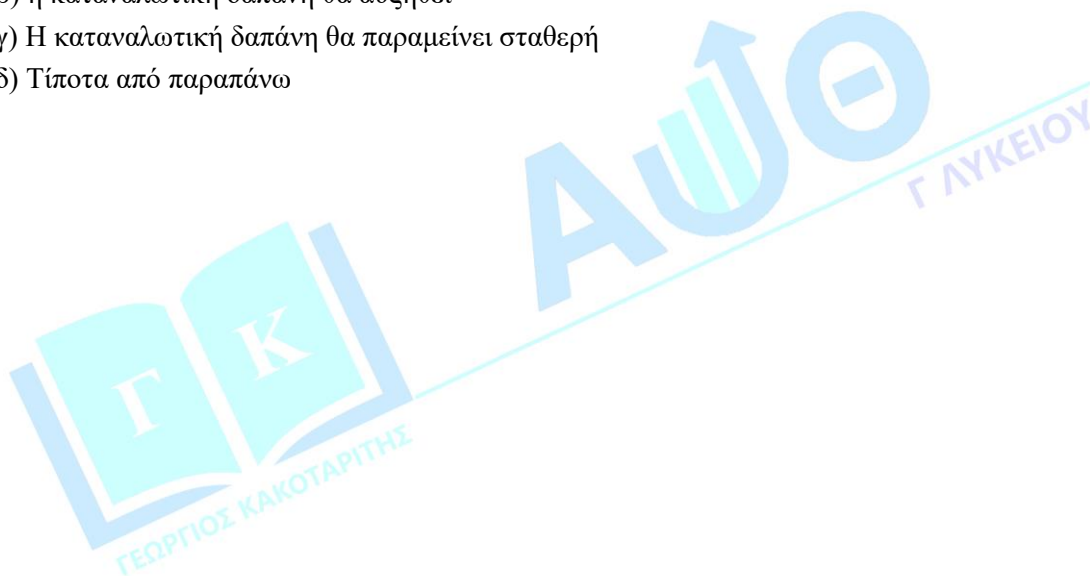
- α) Στα είδη πολυτελείας
- β) Στα είδη πρώτης ανάγκης
- γ) Όταν η Κυβέρνηση θέλει να προστατεύσει τους καταναλωτές από την αισχροκέρδεια
- δ) Όταν η Κυβέρνηση θέλει να προστατεύσει το εισόδημα των παραγωγών

7. Η αύξηση του πληθυσμού και η ταυτόχρονη μείωση των επιχειρήσεων που παράγουν ένα αγαθό:

- α) Θα οδηγήσει σε μείωση της τιμής ισορροπίας
- β) Θα οδηγήσει σε αύξηση της τιμής ισορροπίας
- γ) Θα οδηγήσει σε μείωση της ζήτησης για το αγαθό
- δ) Δε θα μεταβάλλει την ισορροπία

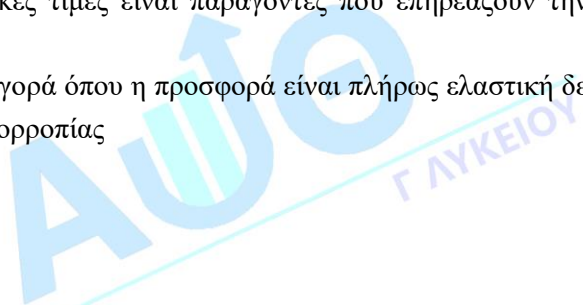
8. Αν μια συνάρτηση ζήτησης δίνεται από τη σχέση $Q_d = a / P$ και η προσφορά αυξηθεί, τότε:

- α) Η καταναλωτική δαπάνη θα μειωθεί
- β) η καταναλωτική δαπάνη θα αυξηθεί
- γ) Η καταναλωτική δαπάνη θα παραμείνει σταθερή
- δ) Τίποτα από παραπάνω

2^η Ομάδα: Επιλογή “Σωστού – Λάθους”

9. Η αύξηση της ζήτησης με ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς θα οδηγήσει οπωσδήποτε σε αύξηση της ποσότητας ισορροπίας
10. Η μείωση της ζήτησης με ταυτόχρονη μείωση της προσφοράς είναι δυνατό να μη μεταβάλλει την τιμή ισορροπίας
11. Η επιβολή “κατώτατης τιμής” οδηγεί συνήθως σε πλεόνασμα
12. Η επιβολή “ανώτατης τιμής” οδηγεί συνήθως σε “μαύρη αγορά”
13. Αύξηση του κόστους παραγωγής και ταυτόχρονη μείωση της ζήτησης θα οδηγήσει οπωσδήποτε σε αύξηση της τιμής ισορροπίας
14. Αύξηση του κόστους παραγωγής και ταυτόχρονη μείωση της ζήτησης θα οδηγήσει οπωσδήποτε σε μείωση της ποσότητας ισορροπίας
15. Η ποσότητα ισορροπίας για ένα αγαθό είναι δυνατό να μη μεταβληθεί ακόμα και αν η ζήτηση για το αγαθό αυξηθεί
16. Όσο μικρότερη είναι η “ανώτατη τιμή” που επιβάλλεται στην αγορά ενός αγαθού τόσο μεγαλύτερο “καπέλο” στην τιμή προκύπτει
17. Η μεταβολή των κλιματολογικών συνθηκών και των προσδοκιών των καταναλωτών για τις μελλοντικές τιμές είναι παράγοντες που επηρεάζουν την ισορροπία στην αγορά
18. Η μείωση της ζήτησης σε μια αγορά όπου η προσφορά είναι πλήρως ελαστική δε θα μεταβάλλει την ποσότητα ισορροπίας

3^η Ομάδα: Υπολογιστικές ασκήσεις

19. Στο σημείο ισορροπίας $(Q, P) = (40, 10)$ στην αγορά ενός αγαθού η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή είναι $\varepsilon_d = -1,2$ και η ελαστικότητα προσφοράς ως προς την τιμή είναι $\varepsilon_s = 0,8$. Να υπολογίσετε το έλλειμμα που θα προκληθεί από την επιβολή τιμής $P = 5$. Μπορείτε να υπολογίσετε το πιθανό "καπέλο" στην τιμή από τη δημιουργία "μαύρης αγοράς";

[Υπόδειξη: Μέσω της ελαστικότητας προσφοράς υπολογίζουμε την προσφερόμενη ποσότητα μετά την επιβολή της "ανώτατης τιμής" $\varepsilon_s = 0,8 \Rightarrow \frac{Q_M - 40}{5 - 10} \cdot \frac{10}{40} = 0,8 \Rightarrow Q_M = 24$ και στην συνέχεια αντικαθιστούμε στον τύπο της ελαστικότητας ζήτησης, οπότε $\varepsilon_d = -1,2 \Rightarrow \frac{24 - 40}{P_M - 10} \cdot \frac{10}{40} = -1,2 \Rightarrow P_M = 13,3$. Συνεπώς $P_M - 5 = 13,33 - 5 = 8,33$.]

20. Για ένα αγαθό που έχει γραμμικές συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς, είναι γνωστό ότι στην τιμή $P = 10$ η ζητούμενη ποσότητα γίνεται 200 μονάδες και το έλλειμμα 60 μονάδες. Επίσης η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή στο σημείο ισορροπίας είναι $-0,8$ και η αντίστοιχη ελαστικότητα προσφοράς είναι $0,4$.

α) Βρείτε το σημείο ισορροπίας

[Υπόδειξη: Ισχύουν οι σχέσεις $\frac{200 - Q_0}{10 - P_0} \cdot \frac{P_0}{Q_0} = -0,8$ και $\frac{140 - Q_0}{10 - P_0} \cdot \frac{P_0}{Q_0} = 0,4$ οπότε τελικά με επίλυση του συστήματος υπολογίζουμε ότι $Q_0 = 160$ και $P_0 = 14,5$.]

β) Σε ποια τιμή δημιουργείται πλεόνασμα 60 μονάδων;

[Υπόδειξη: Αφού υπολογίσαμε το σημείο ισορροπίας μπορούμε να υπολογίσουμε τις αλγεβρικές συναρτήσεις της ζήτησης και της προσφοράς (έχουμε από δύο σημεία των ευθειών τους). Συνεπώς $Q_d = 288 - 8,8P$ και $Q_s = 96 + 4,4P$ με το πλεόνασμα των 60 μονάδων να προκύπτει όταν $Q_s - Q_d = 60 \Rightarrow (96 + 4,4P) - (288 - 8,8P) = 60 \Rightarrow P = 19,1$.]

γ) Ποιο είναι το πιθανό "καπέλο" στην τιμή $P = 10$;

[Υπόδειξη: Στην τιμή $P = 10$ η προσφερόμενη ποσότητα ισούται με $Q_s = 96 + 4,4 \cdot 10 = 140$. Αυτή η ποσότητα από τη συνάρτηση ζήτησης αντιστοιχεί σε τιμή $288 - 8,8P = 140 \Rightarrow P = 16,8$ και συνεπώς το πιθανό "καπέλο" στην τιμή ισούται με $16,8 - 10 = 6,8$.]

21. Όταν το εισόδημα είναι 100000 ευρώ τότε η ισορροπία δίνεται από το σημείο $(P, Q) = (10, 200)$. Όταν το εισόδημα αυξάνεται σε 120000 ευρώ η νέα ισορροπία δίνεται από το σημείο $(P, Q) = (12, 250)$. Αν οι συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι γραμμικές να βρείτε:

α) Την εξίσωση της προσφοράς

[Υπόδειξη: Τα δύο σημεία που μας δίνονται πρέπει να ανήκουν στην ίδια συνάρτηση προσφοράς. Συνεπώς αν $Q_s = \gamma + \delta P$ θα πρέπει $200 = \gamma + \delta \cdot 10$ και $250 = \gamma + \delta \cdot 12$ οπότε $\delta = 25$, $\gamma = -50$ και $Q_s = -50 + 25P$.]

β) Την εξίσωση της ζήτησης που αντιστοιχεί σε εισόδημα 120000 ευρώ, με δεδομένο ότι η εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης στο αρχικό σημείο ισορροπίας $(P, Q) = (10, 200)$ είναι $1,5$.

[Υπόδειξη:

$\varepsilon_Y = 1,5 \Rightarrow (\Delta Q\% / 20\%) = 1,5 \Rightarrow \Delta Q\% = 30\% \Rightarrow Q = 200 \cdot 1,3 = 260$. Συνεπώς γνωρίζουμε ότι στη νέα συνάρτηση ζήτησης σε τιμή $P=10$ ζητείται ποσότητα $Q=260$ και επιπλέον ότι στην ισορροπία έχουμε $(P, Q) = (12, 250)$. Από τα δύο σημεία προκύπτει ότι $250 = a + 12b$ και $260 = a + 10b$ οπότε με επίλυση του συστήματος υπολογίζουμε $a=310$, $b=-5$ και $Q_d = 310 - 5b$.]

22. Αν η συνάρτηση ζήτησης δίνεται από τη σχέση $Q_d = 100 - 2P$ και η συνάρτηση προσφοράς από τη σχέση $Q_s = 40$, να βρείτε ποια ποσότητα πρέπει να καταστρέψουν ή να παράγουν επιπλέον οι παραγωγοί, ώστε να έχουν έσοδα 1050 ευρώ. Επιπλέον να κάνετε μια εκτίμηση για το πώς θα πρέπει να ενεργήσουν οι παραγωγοί αν θέλουν να μεγιστοποιήσουν τα έσοδα τους.

[Υπόδειξη: Για να έχουν έσοδα 1050 θα πρέπει ταυτόχρονα $100 - 2P_0 = X$ και $P_0 \cdot X = 1050$ όπου X η νέα παραγόμενη ποσότητα. Επομένως η επίλυση του συστήματος μας δίνει $X=35$, δηλαδή μειωμένη προσφορά κατά 5 μονάδες. Επιπλέον, αν οι παραγωγοί επιθυμούσαν μεγιστοποίηση των εσόδων τους, θα πρέπει να αυξήσουν την προσφορά τους στις 50 μονάδες, αφού αυτή η ποσότητα αντιστοιχεί σε μοναδιαία ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή, όπου μεγιστοποιείται η καταναλωτική δαπάνη.]

23. Αν $Q_d = 100 - 2P$ και $Q_s = 40 + 2P$ να βρείτε:

α) Το σημείο ισορροπίας (P_0, Q_0)

[Υπόδειξη: Εξισώνουμε προσφορά και ζήτηση $100 - 2P = 40 + 2P \Rightarrow P=15$ και $Q=100 - 2 \cdot 15 = 70$.]

β) Τα έσοδα των παραγωγών στο σημείο ισορροπίας

[Υπόδειξη: Τα έσοδα των παραγωγών είναι η συνολική δαπάνη των καταναλωτών και συνεπώς $P \cdot Q = 15 \cdot 70 = 1050$.]

γ) Μια αύξηση του οριακού κόστους κατά 2 μονάδες σε όλα τα επίπεδα παραγωγής, πόσο θα μεταβάλλει το σημείο ισορροπίας;

[Υπόδειξη: Η αύξηση του κόστους θα οδηγήσει σε νέα συνάρτηση προσφοράς (βλέπε αντίστοιχο κεφάλαιο προσφοράς) η οποία θα μετατραπεί σε $Q_s = 2P + 36$. Συνεπώς η νέα ισορροπία θα επιτυγχάνεται στο σημείο όπου $2P + 36 = 100 - 2P \Rightarrow P=16$ και $Q=2 \cdot 16 + 36 = 68$.]

δ) Μετά την αύξηση του οριακού κόστους ποια ποσοστιαία μεταβολή του εισοδήματος απαιτείται ώστε να επανέλθει η ισορροπία στην τιμή P_0 ; (δίνεται $\varepsilon_y = 2$ στην αρχική ζήτηση στο σημείο όπου η τιμή είναι ίση με P_0)

[Υπόδειξη: Η ισορροπία θα πρέπει να επιτευχθεί σε τιμή $P_0=15$ και συνεπώς σε ποσότητα, που από τη νέα συνάρτηση προσφοράς υπολογίζεται $Q_s = 2 \cdot 15 + 36 = 66$. Συνεπώς πρέπει οι νέες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς να τέμνονται στο $(P, Q) = (15, 66)$. Αυτό προϋποθέτει μεταβολή της ζήτησης λόγω μείωσης εισοδήματος αφού $\varepsilon_Y = 2 \Rightarrow \frac{(66-68)/68}{\Delta Y\%} = 2 \Rightarrow \Delta Y\% = 1,47\%$.]